

**PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE DA PRODUCCIÓN PRIMARIA
GANDEIRA**

“PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE DA PRODUCCIÓN PRIMARIA
GANDEIRA PARA O PERIODO 2016-2020

Servizo de Seguridade Alimentaria nas Producións Gandeiras

REV.	DATA	Folla/s modificadas	CAUSA DO CAMBIO
0	2015		INICIAL
1	2016	PÁXINA 36	INFORME CONDICIONALIDADE
2			
3			
4			
5			

	Elaborado por:	Revisado e aprobado por:
Nome	Marta Villaverde Acuña; José Antonio Varela Señaris	Gerardo Rivero Cuesta
Sinatura		
Data		

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 2 de 40
		Rev. 1

ÍNDICE

1. Introducción: xustificación do Programa
2. Normativa legal reguladora: nacional e autonómica
3. Obxectivos do Programa de control oficial
4. Autoridades Competentes do Programa de control oficial
  - 4.1 Punto de contacto nacional de España para o Programa de Control
  - 4.2 Autoridades competentes nacionais e de Comunidades Autónomas
  - 4.3 Órganos de coordinación nacionais e autonómicos
5. Soportes para o programa de control
  - 5.1 Recursos materiais, humanos e económicos (inclúen laboratoriais e bases de datos).
  - 5.2 Delegación de tarefas de control.
  - 5.3 Procedementos normalizados establecidos documentalmente.
  - 5.4 Plans de emerxencia
  - 5.5 Formación do persoal
6. Descrición do Programa de control
  - 6.1 Planificación dos controis oficiais: Priorización dos controis. Categorización do risco.
  - 6.2 Punto de control
  - 6.3 Nivel de inspección e frecuencia dos controis oficiais
  - 6.4 Natureza do control: métodos ou técnicas usadas para o control oficial
  - 6.5 Incumprimentos do programa
  - 6.6 Medidas adoptadas ante a detección de incumprimentos
7. Revisión do programa de control:
  - 7.1 Supervisión do control oficial
  - 7.2 Verificación da eficacia do control oficial
  - 7.3 Auditoría do programa de control oficial.(texto xeral)

ANEXOS:

- ANEXO I: PROPOSTA NÚMERO CONTROIS E REPARTO PROVINCIAL
- ANEXO II: LISTADO PROCEDUREMOTOS DE INSPECCIÓN
- ANEXO III: ESQUEMA CÓDIGOS GRAVACIÓN INSPECCIÓN (ISAs)

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 3 de 40
		Rev. 1

1. INTRODUCCIÓN: XUSTIFICACIÓN DO PROGRAMA

Coa finalidade de cumprir coa necesidade de controlar a aplicación das normas da hixiene na produción primaria gandeira (en adiante HPPG), e co obxectivo principal de incrementar o nivel de seguridade alimentaria e con el a confianza do consumidor final, elabórase o **Programa de control oficial da hixiene nas explotacións gandeiras para a Comunidade Autónoma Galega** (en adiante o Programa), baseado no correspondente Programa Nacional do Control Oficial da Hixiene Nas Explotacións Gandeiras (en adiante Programa Nacional).

O paquete de medidas de hixiene dos alimentos que desde o 1 xaneiro do 2006 aplicouse a toda a Unión Europea tenta consolidar, simplificar e unificar a regulamentación anterior mediante un enfoque baseado no risco. Con este afán, a regulamentación introduce lexislación horizontal na cadea alimentaria “da granxa á mesa” e estende, por primeira vez, requisitos básicos de hixiene alimentaria para o sector da produción primaria. O presente Programa cumpre coa necesidade de controlar a partir das normas de hixiene na produción primaria gandeira, sempre co obxectivo principal de incrementar o nivel de seguridade alimentaria e con iso a confianza do consumidor final.

A pesar das particularidades propias de cada sector ou tipo de produción, este Programa de control oficial presenta un enfoque xeral para todos eles, como dixemos, baseado no risco potencial que unha actividade determinada ten sobre a seguridade alimentaria. É o método de elección que debe rexer calquera programa de control ao longo da cadea alimentaria. Na produción primaria é básico o seu desenvolvemento, debido ás particularidades propias da mesma e a súa variabilidade segundo especies e tipos produtivos.

O presente Programa foi elaborado seguindo as directrices establecidas no Regulamento (CE) nº 882/2004. E completa en primeiro lugar, o panorama xeral do control oficial da produción primaria gandeira, introducindo aqueles aspectos non incluídos noutros programas nacionais da hixiene gandeira aos que obrigan os Regulamentos (CE) nº 852/2004 e 853/2004

Neste programa séguese a filosofía do paquete de medidas legislativas de hixiene alimentaria, sendo o produtor o primeiro responsable da seguridade das súas producións.

O obxectivo do programa é unificar nun só control todos aqueles aspectos básicos que deben ser tidos en conta á hora de controlar a hixiene dunha explotación gandeira, sen entrar noutros controis que se rexen por normativas específicas.

Desta forma quedasen incluídos no programa todos os aspectos de hixiene da explotación gandeira, xestión básica da sanidade animal, xestión de subprodutos, xestión do uso de medicamentos veterinarios e xestión documental dos rexistros obrigatorios da explotación entre outros.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 4 de 40
		Rev. 1

1- Concepto e límites da produción primaria gandeira:

- Explotacións con animais de produción cárnica:

- A produción ou a cría de animais destinados á produción de alimentos na explotación así como o transporte de animais produtores de carne a un mercado ou un matadoiro, ou o transporte de animais entre as explotacións.

- Explotacións de produción láctea:

- Non se considera produción primaria na produción de leite, o transporte, desde o establecemento de produción primaria (explotación) ata os centros de recollida ou ata un establecemento de transformación do leite, salvo que se atopen no mesmo lugar de produción ou anexos a el.

- Explotacións de produción de ovos:

- A produción, a recollida de ovos, o transporte entre edificios, e o almacenamento dos ovos no lugar de produción.

- Explotacións de produción de mel:

- A apicultura propiamente dita (mesmo no caso de que as colmeas atópanse lonxe das instalacións do apicultor), a recollida do mel, o seu centrifugación e o envasado ou embalaxe nas instalacións do apicultor.

- Explotacións de produción de caracol:

- A produción ou a cría de caracol na explotación, a súa reprodución no medio natural e o seu transporte a un establecemento. Tamén se considera produción primaria o envasado e acondicionamento de caracoles vivos dentro das instalacións do produtor.

- Explotacións de caza de silvestre:

- Será produción primaria ata o transporte das pezas de caza ao centro de recollida que se atopa ou non dentro do mesmo lugar de produción.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 5 de 40
		Rev. 1

2- Ámbito de control do programa (Qué hai que controlar):

1. As condicións xerais de hixiene da explotación gandeira
2. A xestión adecuada da alimentación dos animais
3. A xestión sanitaria global da explotación
4. A xestión dos subprodutos derivados da actividade gandeira
5. O uso racional dos medicamentos veterinarios
6. Os rexistros que deben ser mantidos de forma obrigatoria

3- Universo de explotacións obxecto de control do programa. (A quen hai que controlar):

Considéranse susceptibles de control oficial dentro deste programa calquera *explotación gandeira de produción e reprodución de calquera especie* (con excepción das de produción de acuicultura), entendida como tal, aquela explotación que mantén e cría animais, con obxecto de obter un fin lucrativo das súas producións

Por tanto quedan excluídas aquelas explotacións denominadas de autoconsumo , por destinar a súa produción ao consumo familiar sen que en ningún caso comercialícese parte algunha da mesma.

De igual maneira quedasen excluídas aquelas explotacións que por ser consideradas de pequeno *tamaño*, definidas no **anexo I**, que non consideran un risco para ter en conta neste programa de control. En todo caso, a autoridade competente poderá considerar en calquera momento o seu control, pola obtención dalgunha información doutro programa de control que lle faga supoñer que poida existir risco para a saúde pública.

Así mesmo poderán ser sometidas a control no caso de que se desenvolva algunha norma nacional para este tipo de explotacións de pequeno tamaño.

Tamén están incluídas, coas súas particularidades propias as **ganderías extensivas** coas mesmas exclusións en canto ao autoconsumo e ao tamaño segundo as especies.

Por último considéranse tamén obxecto de control as seguintes *explotacións gandeiras especiais* (segundo a súa definición para REGA):

- *Tratantes ou operadores comerciais (excluídos os de pequeno tamaño segundo o anexo I)*

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandería, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 6 de 40
		Rev. 1

- *Mercados periódicos: Santiago, Silleda, Melide.*
- *Prazas de touros permanentes(exclúense as que non cheguen a 10 festexos anuais)*
- *Pastos permanentes que albergan animais de explotación sen base territorial*
- *Centros de Testaxe, selección e reprodución animal.*

O período de aplicación deste Programa abrangue o período 2016-2020.

2. NORMATIVA LEGAL REGULADORA: NACIONAL E AUTONÓMICA

2.1-NORMATIVA COMUNITARIA.

- **Regulamento (CE) nº 178/2002**, polo que se establecen os principios e requisitos xerais da lexislación alimentaria, créase a Autoridade Europea de Seguridade Alimentaria e fíxanse procedementos relativos á seguridade alimentaria.

- **Regulamento (CE) nº 852/2004**, relativo á hixiene dos produtos alimenticios:

Todo o regulamento no que se refire á produción primaria e en concreto o anexo I PRODUCCION PRIMARIA: a parte para son as disposicións xerais de hixiene aplicables á produción primaria e operacións conexas (só o que se refire a gandería). Aquí inclúense as disposicións de hixiene e os rexistros obrigatorios. Esta sería a parte obrigatoria. Na parte B establécense “recomendacións”

para as guías de boas prácticas.

- **Regulamento (CE) nº 853/2004**, polo que se establecen normas específicas de hixiene dos alimentos de orixe animal.

O que se refire á ICA (Información da Cadea Alimentaria), neste programa só comprobará se existe algún informe procedente da autoridade competente do matadoiro detallando os problemas detectados na mesma (segundo indícase no anexo I, sección II, capítulo I do regulamento 854/2004) e cuxa provisión se establece no anexo I sección II, capítulo II do regulamento 2074/2005.

- **HIXIENE DO LEITE EN EXPLOTACION GANDEIRA.** Á parte dos criterios xerais de hixiene incluídos no regulamento 852/2004, as explotacións de produción láctea deberán cumprir unha serie de requisitos que se establecen no Regulamento 853/2004, anexo II, sección IX leite cru, capítulo I, produción primaria do leite cru.

I: requisitos para a produción de leite cru

II: hixiene das explotacións produtoras de leite (incluídas as cisternas na propia explotación) e a hixiene do persoal. Só muxido e almacenamento na propia granxa.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 7 de 40
		Rev. 1

- **OVOS**, o que establece o 852/2004 no seu anexo I, ata que se produce o empaquetado, posto que deixa de ser produción primaria.
- **MEL**, o que establece o 852/2004 no seu anexo I, sempre que todas as operacións realícense dentro da explotación (recolección e envasado)
- **Regulamento (CE) nº 882/2004**, sobre os controis oficiais efectuados para garantir a verificación do cumprimento da lexislación en materia de pensos e alimentos e a normativa sobre saúde animal e benestar dos animais.

Documentos de orientación da Comisión:

- Documento de orientación sobre a aplicación de determinadas disposicións do Regulamento (CE) nº 852/2004 relativo á hixiene dos produtos alimenticios.
- Documento de orientación sobre a posta en práctica de certas disposicións do Regulamento (CE) nº 853/2004 sobre a hixiene dos alimentos de orixe animal.

2.2-NORMATIVA NACIONAL

- Lei 8/2003 de Sanidade Animal.
- Real Decreto 1945/1983, do 22 de xuño, polo que se regulan as infraccións e sancións en materia de defensa do consumidor e da produción agroalimentaria.
- Lei 14/1986, do 25 de abril, Xeneral de Sanidade.
- Real Decreto 640/2006, do 26 de maio, polo que se regulan determinadas condicións de aplicación das disposicións comunitarias en materia de hixiene, da produción e comercialización dos produtos alimenticios.
- Real Decreto 361/2009, do 20 de marzo, polo que se regula a información sobre a cadea alimentaria que debe acompañar aos animais destinados a sacrificio.
- Lei 17/2011 do 5 de xullo de seguridade alimentaria e nutrición.
- Real Decreto Lexislativo 1/2015, do 24 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da Lei de garantías e uso racional dos medicamentos e produtos sanitarios.
- Real Decreto 109/1995, do 27 de xaneiro, sobre medicamentos veterinarios, e as súas modificacións posteriores.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandería, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 8 de 40
		Rev. 1

2.3-NORMATIVA AUTONOMICA

- Lei 5/1999, do 21 de maio, de ordenación farmacéutica.
- Decreto 247/2011, do 15 de decembro, polo que se crea o Rexistro xeral de explotadores dedicados ao transporte de subprodutos animais e produtos derivados non destinados ao consumo humano.
- Decreto 63/2012, de 12 de xaneiro, polo que se regulan as condicións de comercialización e uso dos medicamentos veterinarios na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Decreto 139/2014, de 23 de outubro, por el que se crea y regula la Mesa de Coordinación del Control de la Cadea Alimentaria.
- Adicionalmente, e como documentación de apoio ao control oficial, faise referencia ás “Guías de prácticas correctas de hixiene” para os distintos sectores. Todas as existentes pódense atopar na páxina do MAGRAMA.

<http://www.magrama.gob.es/es/ganaderia/publicaciones/>

3. OBXECTIVOS DO PROGRAMA

3.1. OBXECTIVO XERAL

Reducir a posibilidade de introdución de perigos que poidan afectar á seguridade alimentaria, ou á adecuación para o consumo dos produtos gandeiros en fases posteriores da cadea alimentaria, e comprobar a adopción de medidas e prácticas correctas de hixiene en explotación gandeira. Comprobarase o cumprimento das disposicións xerais de hixiene na produción primaria gandeira e operacións asociadas (Anexo I do Regulamento (CE) n.º 852/2004).

Para poder valorar a eficacia deste control, este obxectivo xeral concretouse nun obxectivo estratéxico xeneral a cumprir no período de 5 anos, e dous obxectivos operativos, un nacional outro autonómico que serán valorados de forma anual. Revisaranse cada ano para a súa renovación ou substitución. (Os indicadores asociados a estes obxectivos atópanse detallados no apartado 7.2)

3.2. OBXECTIVOS ESPECIFICOS.

Para conseguir este obxectivo establecerase un control integral sobre todas as actividades da explotación gandeira que se relacionen coas normas básicas de hixiene tanto do animal, a súa

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 9 de 40
		Rev. 1

alimentación, a súa saúde e a súa contorna, como das súas producións, os principais aspectos a controlar son os seguintes:

1. As condicións xerais de hixiene da explotación gandeira
2. A xestión adecuada da alimentación dos animais
3. A xestión sanitaria global da explotación
4. O uso racional dos medicamentos veterinarios
5. A xestión dos subprodutos derivados da actividade gandeira
6. Os rexistros que deben ser mantidos de forma obrigatoria

Polo tanto, e no ámbito de aplicación que se define no seguinte apartado, os obxectivos específicos son:

1. Obxectivo específico 1: controlar que o operador económico responsable das actividades de produción primaria e das operacións conexas, leva un autocontrol dos seus perigos (biolóxicos, físicos ou químicos) que poidan afectar á seguridade alimentaria das súas producións e reducir a súa introdución na explotación.
2. Obxectivo específico 2: a xestión adecuada da alimentación dos animais, así como a natureza e orixe de alimentos para animais
3. Obxectivo específico 3: control dos requisitos específicos de sanidade animal na explotación.
4. Obxectivo específico 4: control de requisitos específicos en materia de uso de medicamento veterinario en explotación (dispensación, uso e rexistro)
5. Obxectivo específico 5: garantir o cumprimento dos requisitos de xestión dos cadáveres de animais e outros subprodutos xerados nestas e en particular, a correcta clasificación e identificación e o mantemento dos rexistros de altas, baixas e envíos dos SANDACH aos lugares de destino, mediante as empresas de transporte autorizadas ou no seu caso a utilización das medidas transitorias e derogacións autorizadas pola autoridade competente.
6. Obxectivo específico 6: control dos rexistros de explotación en canto á súa existencia, cumprimentación axeitada e actualización periódica.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandería, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 10 de 40
		Rev. 1

4. AUTORIDADES COMPETENTES DO PROGRAMA

A Subdirección Xeral de Gandería, a través do SERSEGAL, será a responsable da organización, programación, coordinación e supervisión así como da transmisión da información requirida desde o MAGRAMA ás comunidades autónomas.

As funcións do SERSEGAL no ámbito do Programa son:

1. Elaboración e aprobación do Programa.
2. Coordinación, seguimento, verificación e supervisión da execución do Programa.
3. Comunicación e envío á SGSP da DGRAG dos informes anuais de resultados relativos ao Programa.
4. Aprobación e execución das medidas correctoras do Programa, en liña coas directrices emanadas da readaptación do Programa Nacional.

Os servizos provincias de Gandería serán os responsables da execución e desenvolvemento do Programa no ámbito provincial correspondente, así como da remisión da información requirida ao SERSEGAL.

As OACs, serán as responsables da execución do Plan no seu ámbito territorial e da transmisión da información aos Servizos Provinciais correspondentes.

5. SOPORTES PARA EL PROGRAMA DE CONTROL

5.1 RECURSOS MATERIALES, HUMANOS Y ECONÓMICOS (INCLUYEN LABORATORIALES Y BASES DE DATOS).

1- Recursos informáticos e bases de datos:

1. Nacionais: Sistema Integral de Trazabilidade Animal "SITRAN"
2. Sistema Integrado de Xestión
3. Oficina Agraria Virtual
4. Intranet rede da Consellería do medio Rural

2- Recursos humanos: características del persoal de control oficial.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 11 de 40
		Rev. 1

O persoal que leva a cabo estes controis oficiais será persoal funcionario, laboral, por contrato administrativo, ou habilitado (autorizado) para tales fins.

O persoal debe cumprir os seguintes requisitos:

1. Imparcialidade, calidade e coherencia do programa de control.
2. Persoal de control libre de intereses.
3. Capacidade laboratorial.
4. Persoal cualificado e suficiente.
5. Equipamentos suficientes.
6. Poder legal de control.
7. Procedementos documentados dispoñibles.
8. Rexistros.
9. Colaboración do produtor.

A avaliación do cumprimento destes requisitos levase a cabo mediastés supervisións e as auditorías internas correspondentes.

5.2 DELEGACIÓN DE TAREAS DE CONTROL.

Non procede.

5.3 PROCEDIMIENTOS NORMALIZADOS ESTABLECIDOS DOCUMENTALMENTE.

- ✓ Os controis oficiais realizaranse de acordo con este procedemento e cos protocolos e cuestionarios de avaliación establecidos que teñen como obxectivo facilitar a actividade inspectora e harmonizar as actividades de control por parte dos servizos inspectores en toda Galicia.
- ✓ Estes documentos poderanse revisar, en función das modificacións da normativa, dos cambios que se produzan na estrutura, xestión ou funcionamento das autoridades competentes, dos resultados dos controis nos anos precedentes, etc.
- ✓ No Anexo III inclúese un índice dos procedementos de inspección (as versións actualizadas destes protocolos están dispoñibles na intranet da Consellería en cada momento).

5.4 PLANES DE EMERXENCIA

Non procede.

5.5 FORMACIÓN DEL PERSOAL

Segundo o disposto no artigo 6 do Regulamento (CE) 882/200, a autoridade competente garantirá que todo o persoal encargado de efectuar os controis oficiais recibe a formación axeitada que o

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 12 de 40
		Rev. 1

capacite para cumprir a súa función de forma competente e efectuar os controis oficiais de xeito coherente.

A formación no ámbito do SERSEGAL divídese en tres niveis:

1- A formación a nivel Autonómico:

Constituída fundamentalmente pola Escola Galega da Administración Pública (EGAP), que anualmente oferta distintos cursos de formación tanto de carácter xeral coma específico. Tamén se organizan xornadas e cursos de formación organizados por parte do sector, na que participa o persoal de control oficial.

2- A formación a nivel Nacional:

A AGE (Administración Xeral do Estado) aproba anualmente unha programación, de tipo xeral e específico, que organiza cada Ministerio.

Por parte do MARM e dentro do Plan de Formación, celébranse anualmente cursos destinados ao persoal que realizan ou coordinan os controis oficiais na produción primaria de alimentos e pensos. Cursos de formación xerais e específicos por materias dirixidos ao persoal técnico que realiza os controis oficiais.

Por parte da DGRAG, impártense anualmente cursos de formación continua para veterinarios de Sanidade Animal responsables dos controis oficiais en animais vivos, Sandach, Alimentación animal.

3- A formación internacional:

No marco do programa da Comisión Europea “Mellor formación para unha alimentación máis segura” os funcionarios españois poden participar en cursos formativos para incrementar a capacitación en áreas moi determinadas. Estes cursos son impartidos por institucións internacionais e organizacións de terceiros países.

Os asistentes a estes cursos actúan coma formadores de outros profesionais no campo da seguridade alimentaria.

6. DESENVOLVEMENTO DO PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL

6.1 PLANIFICACIÓN DOS CONTROIS OFICIAIS: PRIORIZACIÓN DOS CONTROIS. CATEGORIZACIÓN DO RISCO.

- Os controis oficiais efectuaranse, de xeito xeral, sen previo aviso (art.3 - Regulamento (CE) n.º 882/2004). A comunicación de inicio de actuacións realizarase no mesmo momento do control (poderase non obstante solicitar previamente ao interesado a documentación que se considere necesaria para o correcto desenvolvemento da inspección).
- Excepcionalmente (ou naqueles casos nos que se considere preciso para maior eficacia do control), realizarase comunicación previa cunha antelación suficiente, indicando a causa que xustifique a mesma.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 13 de 40
		Rev. 1

- A selección da mostra está baseada en criterios de risco establecidos no programa nacional e distribuídos os controis o longo de todo o ano, segundo a frecuencia establecida.

6.2 PUNTO DE CONTROL

Explotacións gandeiras detalladas no ámbito salvo as exceptuadas por ser de autoconsumo e de pequeno tamaño.

6.3 NIVEL DE INSPECCIÓN E FRECUENCIA DOS CONTROIS OFICIAIS

Este proceso de selección das explotacións a inspeccionar (mostra), é responsabilidade do Servizo do SERSEGAL. O obxectivo é o 1% do total de explotacións que forman o universo de control cada ano.

Seleccionarase unha mostra **do 1% do total de explotacións** que forman o universo de control (todas menos autoconsumo e as pequenas explotacións detalladas no anexo I) así como as explotacións especiais citadas anteriormente. Esta porcentaxe será distribuído por especies, de forma proporcional á importancia das capacidades produtivas de cada sector dentro da Comunidade autónoma de Galicia.

A selección das explotacións que compoñerán a mostra realizarase:

- **Nun 50% de modo aleatorio (0.5%)** mediante calquera procedemento estatístico de selección aleatoria de mostras que garanta a representatividade da devandita elección.
- **Nun 50% de modo dirixido (0.5%)** sobre a base dunha análise de risco.

Unha vez obtida a mostra aleatoria (0.5%), dende o SERSEGAL, remítese o listado de explotacións a controlar aos Servizos Provinciais, antes do 15 de xaneiro de cada ano.

1- Para elixir a mostra da especie bovina (50% de modo aleatorio = 0.5% do total da mostra), **farase da seguinte forma:**

1º Distribúese o nº total de explotacións que forma parte da mostra total, polo seu ámbito provincial: A Coruña, Lugo, Ourense e Pontevedra (orden alfabético e segundo nº de REGA).

2º En cada provincia, distribúese o nº total de explotacións por cada área sanitaria (orden alfabético).

3º Calcúlase o 1% das inspeccións asignadas a esa área sanitaria, en base o nº total de explotacións de esa área.

4º En caso de obter un nº fraccionado, sempre se redondeará a alza para obter un nº enteiro (o longo de toda a selección e en cada apartado farase o mesmo), desta forma queda asegurado cumprir o obxectivo da selección da mostra.

5º Como hai que elixir o 50% (0.5% do total da mostra), divídese o nº resultante total de explotacións entre 2, sendo este, o nº final de inspeccións que tocan facer por cada área sanitaria.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 14 de 40
		Rev. 1

6º Este nº de inspeccións por área, son distribuídas de forma aleatoria entre o nº total de explotacións, da seguinte forma:

Elíxese o primeiro REGA, e para o seguinte e sucesivos REGAs, súmaselle a cifra resultante de dividir o nº de total de explotacións por área entre o nº total de inspeccións por área.

7º Unha vez que se obteñan os REGAs, para facer a correspondente inspección, farase unha comprobación previa por si ese REGA xa foi inspeccionado por HPP no ano anterior. No caso de que xa fora feita esa inspección, elixírase o seguinte REGA por estrito orden.

EXEMPLO:

Para explicar gráfica e numericamente este proceso empreguemos este exemplo da selección de explotacións e nº de inspeccións na especie bovina cos datos do 2015.

- Nº TOTAL DE EXPLOTACIÓNS DA MOSTRA BOVINO EN GALICIA: **21.055**
- OBXECTIVO: **211** INSPECCIÓNS TOTAL ANUAL EN GALICIA (1% MOSTRA TOTAL)
- OBXECTIVO: A CORUÑA: **74** INSPECCIÓNS

GALICIA	Nº TOTAL EXPLOT: 21.055	%	Nº TOTAL INSP: 213
A CORUÑA:	7.311	1%	74
LUGO:	10.116	1%	102
OURENSE:	1.248	1%	13
PONTEVEDRA	2.380	1%	24

Areas sanitarias de A Coruña	Nº DE EXPLOT: 7.311	%			
Arzúa	2.652	1%	27	0.5%	14
Carballo:	1.221	1%	13	0.5%	7
Ferrol - Betanzos	1.823	1%	19	0.5%	10
Noia	1.615	1%	17	0.5%	9

- No caso da área sanitaria de Arzúa:

Elíxese o REGA que está en primeiro orden, e para o seguinte e sucesivos REGAs (ata acadar as 14 inspeccións), temos que calcular a cifra que faga de sumando. Esta cifra é o resultado de dividir o nº

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 15 de 40
		Rev. 1

total de explotacións da área (2.652) e o nº total de inspeccións que tocan facer nesta área (14), neste caso resulta ser $2.652:14 = 190$. As 14 inspeccións a facer nesta área, sería a primeira e cada 190 explotacións (nº orden: 1 – 191 – 381 – 571 – 761 - etc).

Por tanto, as 40 inspeccións que tocan facer nesta primeira fase de forma aleatoria, cúmprese co obxectivo do 50% do total (74) para o ámbito provincial de A Coruña.

E co resto das provincias farase exactamente igual.

2- Para elixir a mostra do resto das especies animais, ovino-caprino, porcino, aves, équidos, coellos e abellas (50% de modo aleatorio = 0.5% do total da mostra), farase da seguinte forma:

1º Calculamos o nº total de inspeccións, pois será o 50% das inspeccións totais que haberá que facer no ano 2016 para cada especie animal. Esta cifra será o resultado de:

- Nº total de explotacións dunha especie animal.
- Cálculo do 1% das inspeccións: cifra obtida do nº total de explotacións para unha especie animal (en caso necesario, axustamos a cifra enteira inmediatamente superior).
- Cálculo do 50% das inspeccións do modo aleatorio: dividimos entre 2 a cifra resultante anterior (en caso necesario axustamos a cifra que sexa un nº par inmediatamente inferior, pois será compensado coa elección de inspeccións con criterios de risco).
- Dividimos o nº total de explotacións dunha especie animal pola cifra de inspeccións resultante por este criterio aleatorio. Desta forma, e ordenadas as explotacións de cada especie animal por ámbito provincial por orden alfabético, desta maneira conseguimos unha distribución homoxénea e equitativa dentro do ámbito de Galicia.
- Elíxese a primeira explotación de Galicia e para a seguinte e sucesivas a cifra resultante da división anterior.
- Farase unha comprobación para verificar si os REGAs obtidos foron inspeccionados no ano 2015, pois no caso de selo, elixírase o REGA seguinte.

2º No caso particular das especies animais équidos e coellos, a cifra resultante de inspeccións totais para o ano 2016, resulta ser 2 inspeccións para todo este ano, dado que a mostra está formada por un nº reducido de explotacións. Para estas especies animais, elixiremos a primeira explotación na provincia onde haxa máis explotacións.

- Para os équidos é a provincia de Lugo (102 explot. = 1 inspección modo aleatorio).
- Para os coellos e a provincia de A Coruña (60 explot. = 1 inspección modo aleatorio).

EXEMPLO:

Para a especie animal **ovino - caprino** de Galicia:

- Nº TOTAL DE EXPLOTACIÓNS EN GALICIA: 1.782.
- CÁLCULO DO 1% DE 1.782 (REDONDEO A ALZA) = **18 INSPECCIÓNS ANUAIS.**
- CÁLCULO DO 50% DE 18 INSPECCIÓNS = **9 INSPECCIÓNS DE FORMA ALEATORIA.**
- Cálculo da cifra sumando: $1782 : 9 = 198$ (cifra sumando).
- Elíxese o primeiro REGA de Galicia e para o seguinte e sucesivos imos sumando 198, ata obter os **9 REGAs** necesarios (pois son 9 as inspeccións que tocan facer de forma aleatoria).

ESPECIE ANIMAL	Nº EXPLOT. GALICIA	INSP.	Nº DE INSP. TOTAL 2016	50% DE FORMA ALEATORIA	SUMANDO
OVINO-CAPRINO	1782	1%	18	9	$1782:9 =$ cada 198 REGAs
PORCINO	1083	1%	11	5	$1083:5 =$ cada 217 REGAs
AVES	834	1%	9	4	$834:4 =$ cada 209 REGAs
APICULTURA	1113	1%	12	6	$1113:6 =$ cada 186 REGAs

- **Análise de risco:**

- Aplícase para a selección da mostra de todas as especies os criterios de risco propostos no Programa Nacional, adaptados á realidade galega.
- Segundo estes criterios, puntúanse todas as explotacións non avaliadas nos anos anteriores, sendo directamente proporcional o nivel de risco á puntuación obtida. Escólese en cada provincia o número de explotacións sinalado no Anexo II, por rigorosa orde do nivel de risco.
- Se algunha explotación non puidera inspeccionarse por causa xustificada, substituirase pola seguinte da lista. Para isto, o servizo correspondente de Gandería comunicará as explotacións que non se poidan inspeccionar, con indicación da causa xustificada, e o SERSEGAL comunicará cal ou cales son as seguintes da lista.
- Os criterios agrúpanse en comúns, para varias especies, e específicos de cada unha delas (referidos a referidos a diversas patoloxías específicas ou a outras causas).
- As explotacións con problemas de cualificación sanitaria, ou con resultados positivos dentro do PNIR, son sometidas a un seguimento exhaustivo por parte dos SVO. A situación sanitaria determina o tipo de control oficial sanitario por parte dos SVO. Polo tanto non ten sentido utilizar estes parámetros como criterio de risco e incrementar innecesariamente o número de controis nas mesmas.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandería, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 17 de 40
		Rev. 1

- Os intercambios comunitarios de animais cara a Galicia son controlados polos SVO documentalmente, e sobre o terreo dependendo das circunstancias, polo medio do sistema TRACES. Por tanto carece de sentido utilizar estes como criterio de risco para incrementar a frecuencia do mostreo.

Os criterios de risco son os seguintes:

A) Número de animais:

Unha vez determinado o tamaño medio “M” de animais por explotación na CCAA de Galicia, asignaráselle a seguinte puntuación:

Tamaño explotación	Puntos
0	0
>0< M	1
> 1 M<=2 M	2
> 2 M	3

B) Tipo de explotación:

Tipo explotación	Puntos
Explotacións de produción e reprodución	1
Explotacións especiais de tratantes ou operadores comerciais	2
Resto de explotacións especiais	0

C) Situación en relación a presenza de veterinario de explotación:

En función do coñecemento que se teña da explotación sobre o asesoramento veterinario que posúe: pertenza a unha ADS, a un sistema de aseguramiento de calidade, a un sistema de produción integrado, coñecemento do uso dos servizos dun veterinario privado?

Situación en relación al veterinario	Puntos
--------------------------------------	--------

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 18 de 40
		Rev. 1

Pertence a unha ADS, ou a un sistema de aseguramiento de calidade e/ou acredita a existencia de veterinario de explotación	0
Non pertence a unha ADS, a un sistema de aseguramiento de calidade, integración e non acredita a presenza de veterinario de explotación	3

D) Consideracións de saúde pública e sanidade animal:

Atendendo a estes parámetros poderíase establecer:

Situación sanitaria	Puntos
M1, resultados PNIR positivo. T1, B1, A0, A1 Non indemne a calquera enfermidade de control oficial, vixilancia ou erradicación Explotacións con positivos noutras patoloxías de importancia de declaración obrigatoria	3
M2 T2, B2,A2	2
M3 B3,A3	1
M4, A4 resultado PNIR negativo T3, B4, Indemne a leucosis ou a calquera outra enfermidade obxecto de control oficial, erradicación ou vixilancia	0

E) Resultados dos controis anteriores:

En función dos resultados nas inspeccións realizadas no ano anterior a puntuación será a seguinte:

Resultados dos controis previos	Puntos
Sen irregularidades ou incumprimentos	0
Existencia de irregularidades ou incumprimentos nun control, sen inicio de expediente sancionador	1
Existencia de irregularidades ou incumprimento nun control, con inicio de expediente sancionador	2
Existencia de Incumprimento en máis dun control con expediente sancionador	3

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 19 de 40
		Rev. 1

Aquelas explotacións con puntuación maior de 11 (nos criterios nacionais) serán consideradas de alto risco, entre 3 e 11 de risco medio e menor de 3 de baixo risco.

Nas explotacións leiteiras, a presenza nas mesmas do subproduto da industria do bioetanol coñecido como po de cereal, será suficiente para considerarlas de ALTO RISCO, consideración está que se aplicará xa no mesmo ano no que se produce o achado, polo tanto os propios inspectores comarcais se encargarán de facer o seguimento no ano en curso. No seguinte ano estas explotacións xa serán incluídas na mostra de control polo SERSEGAL.

6.4 NATUREZA DO CONTROL: MÉTODOS OU TÉCNICAS USADAS PARA O CONTROL OFICIAL

Os controis executaranse tanto de xeito aleatorio (dentro do Programa de control oficial), como de xeito dirixido (ante alarmas, denuncias ou sospeitas, etc).

A natureza dos controis comprende:

1. Control administrativo e documental
2. Control visual in situ
3. Levantamento de acta e informe posterior á inspección
4. Vixilancia e seguimento posterior no caso de incumprimentos

Realización dos controis:

Os procedementos de control oficial centraranse nas condicións de hixiene da explotación e na xestión sanitaria desta, que demostren o correcto cumprimento da lexislación en materia de sanidade e alimentación animal.

Estes procedementos estrutúranse en 6 grandes bloques:

1. As condicións xerais de hixiene da explotación gandeira
2. A xestión adecuada da alimentación dos animais
3. A xestión sanitaria global da explotación
4. uso racional dos medicamentos veterinarios
5. A xestión dos subprodutos derivados da actividade gandeira
6. Os rexistros que deben ser mantidos de forma obrigatoria

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 20 de 40
		Rev. 1

Por especies, os contidos son basicamente similares (en ruminantes e monogástricos), agás aspectos referentes á xestión sanitaria en relación con patoloxías específicas.

1- As condicións xerais de hixiene da explotación gandeira (anexo I) Regulamento 852/2004)

- Control visual das instalacións e documental de plans ou procedementos de limpeza e desinfección ou probas de procesos levados a cabo para cumprir este requisito.
- Control visual das instalacións e documental de plans ou procedementos de limpeza e desinfección ou probas de procesos levados a cabo para cumprir este requisito.
- Comprobación de animais con destino a matadoiro, no seu caso, ou comprobar co operador se se realiza algún tipo de práctica adecuada para lograr este fin.
- Comprobación do tipo de auga utilizada para os animais e o seu control analítico (se se fixese) e das condicións organolépticas básicas para o seu consumo por animais.
- Comprobación da existencia de control de pragas e a súa xustificación documental e visual. Inspección de animais estraños á explotación que poidan ser fonte de contaminación.
- Comprobación documental dos procesos e rexistros de xestión de residuos (esterco, cama, palla...) e sustancias perigosas. Inspección visual.
- Comprobación documental e visual na explotación da existencia de normas de hixiene do persoal e do seu coñecemento por parte do mesmo. Revisaranse xustificantes da formación recibida.

2- Requisitos especiais de hixiene na explotación de produción de leite (Regulamento 853/2004, anexo II sección IX))

1-Requisitos aplicables a locais e equipos:

- Os equipos de muxido e os locais onde se almacene, manipule ou arrefría o leite, deben estar construídos para evitar a contaminación do leite.
- Os locais de almacenamento do leite deben estar protexidos contra alimañas e separados de locais con animais e se é necesario con refrixeración.
- As superficies que entren en contacto co leite deben ser fáciles de limpar e desinfectar, no seu caso. Serán mantidas en bo estado.
- Os recipientes e as cisternas que se utilizaron para o transporte de leite cru deberán limparse polo menos unha vez ao día para poder volvelos a utilizar.

2-Hixiene durante o muxido, recollida e transporte dentro da explotación:

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandería, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 21 de 40
		Rev. 1

- O muxido realizarase de forma hixiénica garantindo a limpeza previa dos pezóns (con produtos autorizados), ubre e partes contiguas.
- O leite con anomalías organolépticas ou fisicoquímicas, non se destina a consumo humano. Tampouco o leite de animais enfermos ou de animais sometidos a tratamento e sen finalizar o tempo de espera.
- Tras o muxido, o leite conservarase nun lugar limpo que evite a contaminación, a unha temperatura de 8 ou 6°C dependendo da frecuencia de recollida.
- Durante o transporte dentro da mesma explotación a temperatura do leite non superará os 10°C.

3-Hixiene do persoal:

- O persoal encargado do muxido e manipulación do leite levará roupa limpa apropiada.
- As persoas encargadas do muxido deben ter un grao de limpeza elevado. Preto do lugar do muxido debe haber instalacións para poder lavarse as mans e os brazos.

3- A xestión adecuada da alimentación dos animais

- Control de documentación xustificativa.
- Control de albarans de compra, facturas etiquetaxe e inspección visual do penso e o seu uso na explotación.
- Verificación do cumprimento da normativa de prohibición de uso de proteínas animais transformadas (en función das especies), co axeitado mantemento de separación de instalacións de almacenamento e incluíndo, cando proceda, a toma de mostras.
- Control das condicións de uso de pensos medicamentosos, incluíndo os controis documentais de rexistros e receitas veterinarias e incluíndo, cando proceda, a toma de mostras.
- Control sobre a presenza de substancias prohibidas e substancias indesexables en pensos, incluíndo a toma de mostras cando proceda.
- Control sobre a etiquetaxe, incluíndo tanto a comprobación documental de que a etiqueta ou documento comercial se axusta á normativa en vigor como os controis analíticos que se realizan para comprobar que os contidos declarados na etiqueta axústanse ao contido real, incluíndo o control da presenza e a etiquetaxe de organismos modificados xeneticamente (OMX). Prestarase especial atención a aqueles nutrientes ou aditivos para os que haxa un máximo establecido.
- Control sobre contaminación microbiolóxica dos pensos.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandarías, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 22 de 40
		Rev. 1

- Control de uso exclusivamente de pensos autorizados provenientes de establecementos rexistrados e/ou autorizados. En explotacións leiteiras prestando especial atención á presenza de po de cereal.

4- A xestión sanitaria global da explotación

- Control documental no Libro de Rexistro de Explotación (LRE) da presenza de indicadores que fagan sospeitar dalgunha enfermidade grave que debese ser notificada aos SVO por ser evocadora dunha EDO, por exemplo: Diminucións drásticas da produción (Leite, ovos, etc.), mortalidades anormalmente altas ou diminución dos consumos de auga e penso (avicultura) (Lei 8/2003 de Sanidade Animal)
- Control documental Acta oficial de L&D oficial asinada polo veterinario oficial responsable de supervisar as operacións.
- Control documental de Acta oficial de illamento de animais asinada polo veterinario oficial responsable
- Conduces/GOSP de traslado de animais positivos a matadoiro. Acta oficial de sacrificio de animais en explotación/Acta de taxación dos animais sacrificados
- En explotacións: avícola, porcino, cunícola, equino: Plan sanitario asinado por veterinario responsable; documento que acredite pertenza a unha ADSG; existencia de veterinario encargado da aplicación do programa nacional de Aujeszky (RD 360/2009: Programa Nacional de Aujeszky)
- Documento sanitario de entrada de animais ou rexistro de entradas en LRE para verificar cualificación sanitaria da explotación de orixe así como ausencia de restricións que imposibilitarían o movemento (Lei 8/2003 de Sanidade Animal)
- Documentos de comunicación de resultados obtidos de probas no marco de implementación dos programas nacionais oficiais de sanidade animal. Rexistros das análises e os seus resultados no LRE (Lei 8/2003 de Sanidade Animal).

- En relación coa xestión sanitaria **específica** por enfermidade animal, inclúense :

- **Brucelose-Tuberculose:**

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandería, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 23 de 40
		Rev. 1

- Verificación documental da realización por parte dos titulares da explotación das probas rutineiras de diagnóstico para a obtención, mantemento ou recuperación das cualificacións sanitarias, dacordo coas Directivas 64/432/CEE e 91/68/CEE.
- Control e realización das revisións previas aos movementos de animais (comerciais, pastos, transhumancia) tanto a nivel de comercio intracomunitario como nacional, coas excepcións consideradas no programa.
- Control e verificación dos movementos de animais en función da cualificación sanitaria das explotacións de orixe e destino, e das restricións aos movementos en explotacións positivas e non cualificadas.
- Verificación do sacrificio dos animais reaccionantes positivos en prazo.
- Verificación, nas explotacións positivas, do illamento de animais reaccionantes positivos e da correcta limpeza e desinfección das instalacións trala retirada de reaccionantes positivos, e da correcta reutilización dos pastos.
- Verificación do correcto destino do leite en función da cualificación sanitaria e dos animais reaccionantes positivos.
- Verificación do cumprimento das medidas de bioseguridade nas explotacións de acordo coas Directivas 78/52/CEE e 90/242/CEE.
- Verificación da notificación obrigatoria en caso de sospeita de enfermidade.
- Verificación da non posesión na explotación de reactivos nin vacinas nin tratamentos desensibilizantes fronte a estas enfermidades.

➤ **Lingua Azul:**

- Verificar que se cumpren os requisitos para o movemento de animais susceptibles a esta enfermidade establecidos na Orde ARM/3373/2010, de 27 de decembro. Estes requisitos só existen no caso de movementos de animais con orixe na Península e con destino as Illas Baleares ou Canarias que se considera zonas libres da enfermidade.

➤ **Enfermidade de Aujeszky**

- Verificar que se cumpren os controis serolóxicos obrigatorios, segundo establece o Real Decreto 360/2009, tanto para o cálculo das taxas de prevalencia comarcal como para

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 24 de 40
		Rev. 1

definir e manter a cualificación sanitaria da explotación segundo establece o Real Decreto 360/2009.

- Verificar que existe un veterinario responsable a cargo do control do programa na explotación. No caso de que pertenza a unha ADS, comprobar que o programa sanitario da ADS inclúe as medidas establecidas no Real Decreto 360/2009.
- Verificar que o programa vacinal básico establecido polo Real Decreto 360/2009 se cumpre e se adapta ao tipo de explotación, mediante control serolóxico para a detección de gB.
- Verificar que a vacinación se realiza baixo control do veterinario responsable e que se garda rexistro dela.
- Verificar que os movementos de entrada e saída dos animais cumpren co establecido no Real Decreto 360/2009, estando polo tanto supeditados á cualificación sanitaria da explotación e á taxa de prevalenza comarcal.
- Verificar a correcta identificación ou marcado dos animais naqueles casos onde o Real decreto 360/32009 así o prevexa, como é o caso dos animais positivos.
- Verificar que se leva a cabo un control axeitado sobre a reposición, xa sexa auto-reposición ou reposición externa. Verificar que esta reposición se leve a cabo baixo control oficial.

➤ **Influenza Aviaria**

- Verificar que se manteñen e cumpren as condicións de bioseguridade xerais, así como o cumprimento dos requisitos legais establecidos nas explotacións situadas nos municipios declarados de zonas de risco declaradas oficialmente, de especies cinexéticas con fins de repoboación, e/ou de aves acuáticas usadas como reclamo de caza.
- Verificar o correcto traslado dos animais entre explotacións do territorio nacional en función do risco de adquirir o virus da influenza e, en particular, nas entradas e saídas de animais nas explotacións.
- Verificar o cumprimento por parte das explotacións avícolas e do persoal encargado da súa xestión (incluído o persoal técnico/veterinario) das esixencias en materia de notificación de enfermidades e de movementos de animais entre explotacións.

➤ **Salmonelose**

- Verificación de que as instalacións da explotación son adecuadas para previr a entrada de *Salmonella* spp.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 25 de 40
		Rev. 1

- Verificación do estado sanitario das aves que entran na explotación mediante o control documental do certificado de control sanitario para Salmonella nos reprodutores de orixe da manda.
  - Verificación do correcto traslado dos animais entre explotacións do territorio nacional a través do control documental do documento sanitario do movemento oficial.
  - Verificación do mantemento de rexistros na explotación mediante control documental.
  - Verificación da vacinación de galiñas poñedoras, non exentas da obrigatoriedade mediante control documental.
  - Verificación da realización de autocontrois por parte do produtor nas explotacións de reprodutoras, poñedoras e polos de engorde.
  - Verificación da ausencia de movemento de aves positivas, salvo que o destino sexa o sacrificio ou a destrución.
  - Verificación da eficacia da limpeza e desinfección das instalacións trala retirada de animais positivos.
- **Encefalopatías esponxiformes transmisibles**
- Verificación polas autoridades competentes do cumprimento das esixencias en materia de notificación de enfermidades e movemento de animais entre explotacións.

5- O uso racional dos medicamentos veterinarios (Real Decreto Legislativo 1/2015 e Decreto 63/2012)
--

- Control da existencia as receitas dos medicamentos veterinarios aplicados aos animais, segundo consta no libro de tratamentos e do seu enchemento completo e correcto.
- Control documental do libro de tratamentos e da existencia en explotación dos animais en período de espera
- Control visual dos medicamentos veterinarios que poidan existir na explotación. Solicitud de receitas. Revisión de protocolos de eliminación ou destrución

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 26 de 40
		Rev. 1

6- A xestión dos subprodutos derivados da actividade gandeira

- Mantemento do rexistro da xestión dos cadáveres sobre a recollida de cadáveres, adecuación no almacenamento de cadáveres
- Comprobación de que as entregas se realizan a un transportista rexistrado para o seu envío a planta de tratamento autorizada.
- Utilización de fertilizantes que contén SANDACH en explotacións agrícolas e gandeiras. Rexistro dos produtos. En caso de ruminantes: Información sobre período de entrada en pastos de ruminantes dende a utilización como fertilizantes.

7- Os rexistros que deben ser mantidos de forma obrigatoria (Anexo I Regulamento 852/2004, Real Decreto 361/2009))

7.1- Rexistros relacionados coa trazabilidade:

- Libro de explotación
- Movemento pecuario, incluído o intracomunitario
- Saída de cadáveres

7.2- Rexistros esixidos polo Regulamento 852/2004:

7.2.1- Natureza e orixe dos alimentos subministrados aos animais:

- Data.
- Cantidade.
- Proveedor.
- Denominación comercial.
- Número de lote / albará.

7.2.2- Detalle dos medicamentos veterinarios ou outros tratamentos administrados aos animais, datas de administración e tempos de espera:

- Data de inicio e final do tratamento.
- Identificación do tratamento e no seu caso do medicamento veterinario. Cantidade administrada.
- Nome e dirección do proveedor do medicamento ou tratamento.
- Identificación individual do animal ou animais, ou do lote de animais.
- Natureza do tratamento administrado.
- Tempos de espera.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandería, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 27 de 40
		Rev. 1

7.2.3- Aparición de enfermidades animais:

- Enfermidade aparecida que afecte á seguridade dos animais ou das súas producións.
- Identificación do animal ou do lote de animais afectados (marca e número de animais).
- Probas de diagnóstico realizadas (incluíndo a data). Tratamento / medidas efectuadas (referencia ao libro de tratamentos veterinarios).
- Nome e número de colexiado do veterinario da explotación.

7.2.4- Os resultados das análises efectuadas en mostras tomadas na explotación, sexan oficiais ou non:

- Identificación individual do animal (código), do lote de animais (marca e número de animais que o compoñen), ou do penso (tipo de penso, fabricante, lote e tamaño da partida).
- Tipo de mostra.
- Data de toma de mostras.
- n.º de acta oficial ou documento privado.
- Obxecto da análise.
- Informe de resultados / medidas adoptadas.

7.2.5- Os informes pertinentes sobre controis efectuados en animais ou produtos de orixe animal:

- Identificación individual do animal ou do lote de animais (marca e número de animais que o compoñen).
- Número do informe.
- Referencia do informe: orixe.
- Contido.
- Medidas tomadas como consecuencia.
- Data na que se tomaron as medidas.

7.3- Outros rexistros:

- Fitosanitarios e biocidas
- Sementes modificadas xeneticamente

Requisitos de control en ganderías extensivas:

As explotacións extensivas atópanse tamén incluídas no ámbito deste programa de control.

As explotacións extensivas especialmente no gando vacún de produción de carne (vaca nodriza), en ovino de leite e carne, en gando porcino e equino.

Debido ás particularidades nestas producións pódese establecer certa flexibilidade na aplicación dos requisitos que han de ser controlados.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 28 de 40
		Rev. 1

Todos os requisitos anteriormente descritos, serán esixibles nestas explotacións, dependendo do tipo de establecemento que presente a explotación para controlar. Excluiranse aqueles que non sexan de aplicación para cada caso concreto, por exemplo, que non se dispoña de ningunha edificación, que non se alimente aos animais con penso en ningún momento, ou o de manter un control de pragas nestas ganderías.

Acta de control e informe de inspección.

Este control apoiarase nun protocolo que examine o cumprimento das disposicións obrigatorias que establece a normativa e a comprobación da forma en que o produtor asegura o cumprimento destas. Se a explotación posúe programa de autocontrol, de aseguramento da calidade, poderase realizar unha verificación da súa aplicación. A inspección comezará coa análise da información previa existente sobre esa explotación. Na sistemática de inspección seguirase un esquema de mínimos ou "control"

A visita de inspección completarase cunha acta, na que consten os seguintes datos:

1. Datos relativos á empresa ou explotación.
2. Persoa responsable ante a que se realiza a inspección.
3. Feitos relevantes da inspección.
4. Medidas aplicadas para a emenda dos problemas detectados e prazos impostos.
5. Feitos que puidesen supoñer inicio dun procedemento sancionador ou imposición dalgunha das medidas de salvagarda establecidas no Regulamento (CE) n.º 882/2004.
6. Sinatura do veterinario oficial e do responsable da explotación.
7. Toma de mostras, se procede.

Despois de cada inspección en explotación e xunto coa cobertura do protocolo e acta, débese realizar un informe de resultado do control e remitilo ao servizo de Seguridade Alimentaria nas Producións Gandeiras (segundo formato Excel que será remitido a cada Servizo Provincial no seu momento). É na avaliación destes informes nos que se basea o establecemento de visitas de seguimento ás explotacións (explotacións de alto, medio e baixo risco) Este seguimento é independente do control da subsanación ou emenda dos problemas detectados para os que se estableceu un prazo na acta levantada.

Finalmente, ante un incumprimento, adoptaranse medidas para o retorno ao cumprimento, que deben incluír certa gradualidade na aplicación de sancións; permitirse certa marxe ao produtor para a emenda das non conformidades, e estableceranse prazos abondo para permitir o retorno ao cumprimento, e cunha finalidade formativa e informativa. Non obstante, se no transcurso dunha inspección se descobre algún feito grave, tipificado como tal na normativa correspondente e que

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 29 de 40
		Rev. 1

poida dar lugar a un problema de saúde pública, débese actuar de inmediato con medidas cautelares e, se procede, coa incoación do correspondente procedemento sancionador.

En función dos achados detectados no primeiro período de implantación do programa, aplicarase o que establece a Lei 8/2003 de sanidade animal, no seu artigo 94, que describe entre outras as seguintes medidas aplicables a este Programa de control:

1 Clausura ou peche de empresa, instalacións ou explotacións, por falta de autorización, rexistros preceptivos, ou suspensión temporal ata que rectifiquen os seus defectos ou cumpran requisitos esixidos.

2 Reintegro de axudas percibidas. Así mesmo, poderase aplicar o artigo 17 do Regulamento (CE) n.º 178/2002, sobre responsabilidade dos operadores, ou calquera das mencionadas no artigo 54 do Regulamento (CE) n.º 882/2004 sobre "Actuacións en caso de incumprimentos".

APLICACIÓN DO PROGRAMA DE CONTROL NO PERIODO 2016-2020. UNIVERSO DE EXPLOTACIÓNS PARA INSPECCIONAR. NÚMERO E FRECUENCIA DOS CONTROIS

Criterios para definir o universo de explotacións:

- **Bovino:** explotacións de abasto de produción e reprodución, recría de xovencas, operadores comerciais de gando vacún con censo igual ou superior a 5 bovinos adultos (equivale a 5 UGM) e no caso dos cebadeiros de vacún con censo igual ou superior a 30 animais; (quedan excluídas as de autoconsumo, feiras, matadoiros, etc).
- **Ovino - Cabrún:** explotacións de abasto de produción e reprodución e operadores de gando ovino-caprino con censo igual ou superior a 20 reprodutores (equivale a 3 UGM).
- **Porcino:** explotacións industriais e de operadores con capacidade autorizada igual ou superior a 5 porcas reprodutoras e superior a 25 animais de cebo, no caso dos cebadeiros, (quedan excluídas as explotacións de autoconsumo e reducidas).
- **Equino:** cebadeiros, explotacións de produción de carne e operadores comerciais de gando equino con censo igual ou superior a 10 équidos maiores de 12 meses.
- **Aves:** explotacións avícolas industriais (excluídas as de autoconsumo), para avicultura de posta capacidade autorizada maior a 350 aves e avicultura de carne capacidade autorizada maior a 1000 polos.
- **Coellos:** explotacións industriais con capacidade autorizada maior a 300 nais reprodutoras.
- **Apicultura:** explotacións con censo igual ou superior a 15 colmeas.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandería, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 30 de 40
		Rev. 1

Número e frecuencia dos controis para cada especie:

Este apartado está descrito de forma detallada no punto 6.2.

Do conxunto de explotacións, seleccionárase un número correspondente a un mínimo dun **1%** do total de explotacións da Comunidade Autónoma incluídas no universo para controlar.

Ese número distribuírase entre as catro provincias en función da porcentaxe de explotacións incluídas no universo de control que posúa cada unha delas.

- **Nun 50% de modo aleatorio (0.5%)** mediante calquera procedemento estatístico de selección aleatoria de mostras que garanta a representatividade da devandita elección.
- **Nun 50% de modo dirixido (0.5%)** sobre a base dunha análise de risco.

Para seleccionar a mostra aplicaranse os criterios de risco establecidos segundo o Programa Nacional de Control Oficial da Hixiene nas Explotacións Gandeiras e específicos do Programa autonómico de Galicia.

Unha vez aplicados os criterios de risco, asignaráselle unha puntuación a cada explotación, de tal forma que a selección dirixida comece coas explotacións que teñan maior puntuación ata completar o número asignado para cada especie.

No Anexo II inclúense as táboas coa previsión do reparto por provincias e para cada especie.

Gravación e remisión da información:

- **As inspeccións** efectuadas gravaranse no Sistema Integrado, nos códigos habilitados en función de cada tipo de inspección (no Anexo III). Xúntase un esquema destes códigos, que se manterá actualizado na intranet da consellería).
- **Resultados dos controis:** anualmente, os Servizos Provinciais enviarán ao SERSEGAL os informes relativos aos resultados dos controis efectuados (nos formatos de folla Excel establecidos).
- **En relación cos incumprimentos detectados (irregularidades e infraccións)** mensualmente, os servizos provinciais de Gandería manterán actualizadas as bases de datos correspondentes (“Expedientes Sancionadores-Irregularidades SERSEGAL”), habilitadas polo SERSEGAL na carpeta compartida SX Gandería.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandería, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 31 de 40
		Rev. 1

- Ao rexistrar esta información esta información, considerarase que se definen dous tipos de incumprimentos:
  1. **Irregularidades:** inclúense só as deficiencias detectadas que orixinaran algún tipo de requirimento ao operador inspeccionado (ademais da acta), como por exemplo un informe técnico ou un requirimento de emenda.
  2. **Infraccións:** deficiencias detectadas que dean lugar ao inicio dun expediente sancionador.
- **En relación coa verificación dos controis:** as supervisións deste tipo que se realicen desde os Servizos Provinciais, suporán a emisión dun informe anual desta supervisión. Así mesmo, estes datos serán gravados polos responsables do Servizo Provincial, na Base de Datos (Excel) “Resultados da verificación”, que se habilitará para ese fin.

Arquivo de documentación:

- Como norma xeral, os documentos xerados no transcurso da execución deste Programa (copias de actas, documentación recollida nas inspeccións, informes da verificación da calidade dos controis emitidos, etc.), conservaranse durante un prazo de mínimo de **5 anos** contados a partir da data de emisión da acta/documento en cuestión.
- No caso específico de documentos que deriven ou poidan dar lugar a un expediente sancionador, a documentación conservarse durante o tempo no que o expediente poida ter virtualidade ou efectos.

Comunicación dos resultados dos controis:

- SERSEGAL remitirá os resultados dos controis en Galicia ao MAGRAMA nos prazos fixados no Programa Nacional.
- Para dar cumprimento ao establecido no artigo 7 do RE 882/2004, e de acordo co artigo 9 do citado regulamento, **como mínimo en caso de infraccións ou irregularidades**, deberase comunicar a finalidade e métodos empregados nos controis oficiais así como os seus resultados (remitindo, no seu caso, un informe coas medidas que se deberán adoptar para corrixir as deficiencias atopadas e o prazo concedido para a súa corrección)
- No caso de que os controis sexan conformes considerarase esta comunicación debidamente acreditada mediante a entrega da copia correspondente da acta de inspección emitida durante o control.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 32 de 40
		Rev. 1

Relación con outros plans de control:

Co fin de evitar duplicidades no proceso de inspección, integráronse neste plan o control dos seguintes aspectos:

1. Da xestión de cadáveres, así como doutros subprodutos de orixe animal non destinados a consumo humano.
2. Dos produtos destinados á alimentación dos animais e dos requisitos de hixiene na explotación gandeira que establece o Regulamento (CE) nº 183/2005 (anexos I e III)
3. A utilización do medicamento veterinario para as explotacións de ruminantes, porcinos e aves, agás en casos especiais (actuacións de seguimento ou sospeita derivadas das alertas de farmacovixilancia ou trazabilidade).

6.5 INCUMPRIMENTOS DO PROGRAMA

Incumprimento segundo o Regulamento (CE) nº 882/2004 "o feito de non cumprir a normativa en materia de pensos e alimentos e as normas para a protección da saúde animal e o benestar dos animais".

Neste programa a normativa para aplicar será a incluída no capítulo correspondente, con especial interese nas que se relacionan coa hixiene alimentaria na produción primaria (Regulamento 852/2004) e as normas comunitarias e nacionais de sanidade animal. *Real Decreto Lexislativo 1/2015, de 24 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da Lei de garantías e uso racional dos medicamentos e produtos sanitarios.*

Ante un incumprimento segundo o Regulamento 882/2004 aplicásenlle as medidas establecidas no artigo 54 do mesmo e o 55 no caso de establecemento de sancións por parte das autoridades nacionais.

Independentemente diso poderanse tomar medidas de forma inmediata segundo a gravidade do incumprimento, como:

1. Intervención cautelar da explotación
2. Suspensión da actividade e peche
3. Inmovilización do gando.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 33 de 40
		Rev. 1

Os incumprimentos dividiranse en:

1. Incumprimentos que xeran proposta de expediente sancionador: Infraccións leves, graves ou moi graves
2. Incumprimentos que non xeran inicio de expediente sancionador.

1. Incumprimentos que xeran proposta de expediente sancionador (infraccións).

Segundo o establecido na Lei 8/2011 de Sanidade Animal e a Lei 17/2011 de seguridade alimentaria e nutrición, para este programa de control, considéranse infraccións os incumprimentos nos requisitos seguintes.

A gradación en leves, graves ou moi graves será determinada pola autoridade competente correspondente.

Detállase a continuación unha listaxe dos principais incumprimentos que, *sen ser unha lista exhaustiva*, considérase que son as principais infraccións que se poden atopar no desenvolvemento do control oficial deste programa.

- 1) As simples irregularidades na observancia das normas de seguridade alimentaria (será leve a non ser que se tipifique como grave ou moi grave)
- 2) Deficiencias nos rexistros ou cuantos documentos obriguen a levar as disposicións vixentes de interese en seguridade alimentaria (leve). A súa ausencia poderá ser considerará como infracción grave ou moi grave
- 3) Falta de comunicación de sospeita de enfermidade animal ou comunicación fose do prazo establecido (leve, grave ou moi grave)
- 4) Oposición ou falta de colaboración coa autoridade de control (leve). Se esta acción impide ou dificulta a inspección a infracción considerárase grave ou moi grave
- 5) Considerárase infracción grave a ausencia de sistemas e procedementos que permitan identificar os operadores económicos a calquera persoa que lles fornecera un alimento, un penso, un animal destinado á produción de alimentos ou calquera sustancia destinada a ser incorporada a un alimento ou penso ou con probabilidade de selo.
- 6) Considérase infracción grave o incumprimento ou transgresión das medidas cautelares adoptadas para evitar a difusión de enfermidades ou sustancias nocivas ou para a prevención loita e control ou erradicación de enfermidades ou sustancias nocivas. (esta infracción tamén pode ser moi grave)
- 7) O abandono de animais, cadáveres ou produtos e materias primas que entrañen risco para a saúde pública ou sanidade animal ou o seu envío a destinos non autorizados (pode ser tamén infracción moi grave)

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 34 de 40
		Rev. 1

- 8) A falta de desinfección, desinsectación ou medidas sanitarias que se establezan regulamentariamente para explotacións e vehículos de transporte de animais. (grave)

2. Incumprimentos que non xeran proposta de expediente sancionador

Todo o que non estea incluído no apartado anterior e forme parte dos requisitos que establece a normativa que se recolle neste programa, poderá constituír incumprimento que non xere proposta de sanción nin outras medidas de actuación graves, senón medidas de actuación inmediata e máis fácil resolución como:

1. Apercibimento
2. Advertencia previa ao titular, cun prazo para corrixir a deficiencia
3. Comunicación de establecemento de prazos de corrección e reinspección, etc....

6.6 MEDIDAS ADOPTADAS ANTE A DETECCIÓN DE INCUMPRIMENTOS

Procedemento de actuación en caso de non conformidade:

As infraccións ou irregularidades da normativa detectadas no transcurso das inspeccións, reflectiranse sempre na correspondente acta (da que se lle deixará a copia correspondente ao interesado).

Corresponderá aos Servizos de Gandaría provinciais a tramitación destas actas, xunto coa emisión do informe que inclúa as consideracións legais e técnicas que procedan, para os Servizos Xurídicos dos Departamentos Territoriais.

Noutras ocasións, o proceso poderá concluír coa emisión dun informe con requirimentos documentais ou de corrección de deficiencias ao interesado.

En calquera dos casos anteriores, **a información que se derive será xestionada de acordo co establecido no apartado 6.4**

Nos controis oficiais deste programa de control, aplicáense as medidas oportunas ante a detección de incumprimentos.

1) En Incumprimentos que xeran inicio de expediente sancionador (Lei 8/2003 e lei 17/2011 e *Real Decreto Legislativo 1/2015, de 24 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da Lei de garantías e uso racional dos medicamentos e produtos sanitarios*).

2) En Incumprimentos que non xeran inicio de É. Artigo 54 do regulamento 882/2004(apercibimentos, prazos de corrección...) ou calquera outra medida que dispoña a autoridade competente.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 35 de 40
		Rev. 1

7- REVISIÓN DO PROGRAMA DE CONTROL (APLICACIÓN DO PROCEDEMENTO XERAL DO MAGRAMA A ESTE PROGRAMA DE CONTROL):

Anualmente realizarase unha revisión do programa de control avaliando os seus resultados (informe anual), a eficacia do mesmo (supervisión e verificación da eficacia) e establecendo novos obxectivos operacionais para o seu cumprimento e valoración final.

Cada ano e unha vez acordado o modelo de informe **anual** de resultados máis conveniente para o cumprimento do establecido no Regulamento (CE) 882/2004 e á decisión comunitaria 2008/654/CE sobre o informe anual, e seguindo así mesmo as indicacións que cada ano fágasenos chegar desde a unidade que coordina o PNCOCA, elaboraranse os modelos necesarios para obter a información requirida en cada un dos ámbitos do programa.

Estes modelos poden ser un ou varios, se é necesario, e dependendo dos requisitos establecidos en cada momento. O seu envío e recepción serán centralizados vía electrónica no correo da SGSAT.

7.1 Supervisión do control oficial

Ademais da avaliación da consecución dos obxectivos fixados anualmente no Programa de Control, establecerase unha supervisión dos controis efectuados, co fin de garantir a súa homoxeneidade nas catro provincias e a súa calidade.

Nestas comprobacións, supervisarase tanto os procedementos de control e documentación empregados (que deberán coincidir coas últimas versións de documentos aprobados para o Programa . As versións actualizadas destes protocolos estarán dispoñibles na intranet da Consellería en cada momento), como os criterios de selección empregados (adequación ao análise de risco previo).

Tendo en conta a estrutura xerárquica e a organización dos Servizos Veterinarios Oficiais dependentes da Consellería (que serán os encargados da execución final dos controis incluídos neste programa), esta supervisión realizarase segundo as indicacións e a frecuencia disposta no documento “Procedemento para levar a cabo o control da calidade dos programas de control oficial do SERSEGAL 2016-2020” e utilizando os modelos de recollida de información e de informes que se indican nel.

Este documento estará dispoñible na intranet da consellería de Medio Rural.

7.2 Verificación da eficacia do control oficial

Indicador do obxectivo nacional:

- % (ou nº) de autoridades competentes que informan na súa IA de incumprimentos neste requisito e detallan a causa

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 36 de 40
		Rev. 1

- % de actuacións iguais ante semellantes incumprimentos nos rexistros obrigatorios de explotación.

Indicadores para o obxectivo das autoridades competentes:

- % de actas de control anuais que detectan incumprimentos con ou sen inicio de expediente sancionador, nos requisitos relacionados cos rexistros de explotación.
- % de controis nos que a reinspección sobre o terreo ou control administrativo solucionou o incumprimento.
- % de inicio de expedientes sancionadores por incumprimentos nos rexistros obrigatorios de explotación.

7.3 Auditoría do programa de control oficial.

O Servizo de Controis da Cadea Alimentaria (adscrito á Subdirección Xeral de Planificación e Coordinación de Programas da Consellería do Medio Rural) será o responsable das auditorías deste Plan Xeral (dentro da súa programación interna).

En función dos resultados destas auditorías, implantaranse as modificacións e medidas oportunas que garantan o cumprimento dos requisitos establecidos neste Plan.

8- COMUNICACIÓN DE INCUMPRIMENTOS COINCIDENTES COS ELEMENTOS DA CONDICIONALIDADE, DETECTADOS EN INSPECCIÓN DOS SERVIZOS VETERINARIOS OFICIAIS:

Dentro do programa de **hixiene na produción primaria** e en relación aos incumprimentos coincidentes cos elementos da condicionalidade detectados nas inspeccións, estes incumprimentos deben ser comunicados ao organismo pagador das axudas.

Ao respecto, cando os Servizos Veterinarios Oficiais detecten calquera tipo de incumprimento en aspectos obxecto de condicionalidade, sinalarán na propia acta de inspección *“Acta de control válida aos efectos de condicionalidade para a aplicación, no seu caso, das correspondentes reducións e exclusións dos pagos directos previstas no Regulamento (CE) 1122/2009”* e remitirase a mencionada acta, na que deben figurar claramente os incumprimentos, ao Servizo de Gandaría provincial.

En base ás actas remitidas, os Servizos provinciais elaborarán os correspondentes informes sectoriais de condicionalidade, **“INFORME DE RESULTADO DE INSPECCIÓN SECTORIAL DE SEGURIDADE ALIMENTARIA A EFECTOS DE CONDICIONALIDADE”**.

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandería, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 37 de 40
		Rev. 1

Os informes de condicionalidade de incumprimentos detectados nestas inspeccións serán enviados ao servizo de Sanidade Animal a medida que vaian acontecendo, nos mesmos prazos sinalados para comunicar os incumprimentos detectados nas inspeccións de condicionalidade, e en todo caso **antes do 30 de xaneiro de 2017**.

9. ANEXOS

ANEXO I: EXPLOTACIÓNS DE PEQUENO TAMAÑO EXCLUÍDAS DO AMBITO DE CONTROL DO PROGRAMA

BOVINO:

Explotacións de bovino con censo:

- Menor a 5 reprodutoras
- Menor a 30 animais para cebo

OVINO/CAPRINO:

Explotacións de produción e reprodución con censo:

- Menor a 20 reprodutoras
- Menor a 50 animais para cebo.

PORCINO (segundo o Real Decreto de ordenación do porcino 324/2000):

Explotacións de produción e reprodución con censo:

- Menor a 5 reprodutoras
- Menor a 25 animais para cebo.

EQUINO (Real Decreto 804/2011):

- Cebaderos e explotacións de produción de carne con censo inferior a 10 UGM (10 cabalos)

AVES:

Explotacións avícolas co seguinte censo:

- Menos de 350 poñedeiras (segundo a normativa de benestar animal)
- Menos de 1000 polos para produción cárnica.

COELLOS:

- Explotacións con menos de 300 nais reprodutoras.
- Explotacións con menos de 2000 coellos de engorde.

CAZA DE CRÍA:

- Explotacións de produción de ovos: menos de 350 poñedeiras
- Explotacións de produción de aves de abasto ou para solta en cotos de caza: menos de 1000 animais /ano

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 38 de 40
		Rev. 1

- Explotacións de coello silvestre: menos de 300 nais reprodutoras

APICULTURA:

- Explotacións de menos de 15 colmeas.

ANEXO II: PROPOSTA DO NÚMERO DE CONTROIS E DO REPARTO PROVINCIAL

Datos do total de explotacións a decembro do 2015, facilitados polo Servizo de Sanidade Animal:

1.- BOVINA: explotacións de abasto de produción e reprodución, recría de xubencas, operadores comerciais de gando vacún con censo igual ou superior a 5 bovinos adultos (equivale a 5 UGM) e no caso dos cebadoiros de vacún con censo igual ou superior a 30 animais; (quedan excluídas as de autoconsumo, feiras, matadoiros, etc).

	Nº de explotacións	Inspeccións
GALICIA	21.055	213
CO	7.311	74
LU	10.116	102
OU	1.248	13
PO	2.380	24

2.- OVINA E CABRÚA: explotacións de abasto de produción e reprodución e operadores de gando ovino-caprino con censo igual ou superior a 20 reprodutores (equivale a 3 UGM).

	Nº de explotacións	Inspeccións
GALICIA	1.782	18

3.- PORCINO: explotacións industriais e de operadores con capacidade autorizada igual ou superior a 5 porcas reprodutoras e superior a 25 animais de cebo, no caso dos cebadoiros, (quedan excluídas as explotacións de autoconsumo e reducidas).

	Nº de explotacións	inspeccións
GALICIA	1.083	11

 XUNTA DE GALICIA CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL Dirección Xeral de Gandaría, Agricultura e Industrias Agroalimentarias	PROGRAMA DE CONTROL OFICIAL DA HIXIENE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS EN GALICIA	PXC/SGA/HPP
		Páxina 39 de 40
		Rev. 1

4.- AVES: explotacións avícolas industriais (excluídas as de autoconsumo), para avicultura de posta capacidade autorizada maior a 350 aves e avicultura de carne capacidade autorizada maior a 1000 polos.

	Nº de explotacións	Inspeccións
GALICIA	834	9

5.- COELLOS: explotacións industriais con capacidade autorizada maior a 300 nais reproductoras.

	Nº de explotacións	Inspeccións
GALICIA	190	2

6.- EQUINO: cebadeiros, explotacións de produción de carne e operadores comerciais de gando equino con censo igual ou superior a 10 équidos maiores de 12 meses.

	Nº de explotacións	Inspeccións
GALICIA	193	2

7.- ABELLAS: explotacións con censo igual ou superior a 15 colmeas.

	Nº de explotacións	Inspeccións
GALICIA	1113	12

ANEXO III- LISTADO PROCEDEMENTOS DE INSPECCIÓN

CÓDIGO DO PROCEDUREMTO	NOME DO PROCEDUREMTO DE INSPECCIÓN
P/SGA/HPP-E-01	Hixiene e sanidade na produción primaria dos ruminantes
P/SGA/HPP-E-02	Hixiene e sanidade na produción primaria do gando porcino
P/SGA/HPP-E-03	Hixiene e sanidade na produción primaria das aves
P/SGA/HPP-E-04	Hixiene e sanidade na produción primaria dos coellos
P/SGA/HPP-E-05	Hixiene e sanidade na produción primaria na apicultura
P/SGA/HPP-E-06	Hixiene e sanidade na produción primaria do gando equino

ANEXO III- ESQUEMA CÓDIGOS GRAVACIÓN INSPECCIÓN

CÓDIGO INSPECCIÓN ISA	SUBCLASIFICACIÓN	INSP. CONTROL E PROTOCOLO HIXIENE PROD. PRIMARIA ASOCIADA	CÓD. ACTA INSPECCIÓN ASOCIADA
60		BOVINO	Acta insp. normal (004)
61		OVINO-CABRÚN	
62		PORCINO	
63	630	AVICULTURA DE CARNE	
	631	AVICULTURA DE POSTA	
66		COELLOS	
67		EQUINO	
68		ABELLAS	